

Список використаних джерел

1. Єфремов О. А. Концепція «відкритого» і «закритого» суспільств Джорджа Сороса: політичні надії та тиски реальності / О. А. Єфремов // Філософія і суспільство. – 2005. – № 4. – С. 93– 114.
2. Гонюкова Л. Політичний плюралізм як умова розвитку демократичної держави: європейський досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2009- 3-25.pdf]
3. Збірник статей пам'яті А. Криштановського. – М.: НИУ ВШЭ, 2011. – Т. 8. – 557 с.
4. Солинін Н. Є. Основні підходи до визначення поняття «толерантність» / Н. Є. Солинін // Ярославський педагогічний вісник. – 2009. – Т. 2, № 4. – С. 178– 181.

ДЕНИСОВА А. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри соціальних теорій

ПАРТІЙНИЙ ДИСКУРС В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Партійний дискурс в умовах становлення інформаційного суспільства не просто віддзеркалює відповідні риторичні практики політичної групи та відображає основні лінії політичного конфлікту, він виступає потужним інструментом політичної боротьби. У демократичній системі політичні партії здійснюють представництво інтересів суспільства. Представникам політичних партій громадяни делеguють владні повноваження, обирають та переобирають їх у ході виборчих кампаній.

У демократичному політичному процесі партії виступають одним із основних інститутів представництва, який виконує важливі соціальні функції. Особливої ваги політичні партії набувають у перехідні періоди. Вони мають сприяти налагодженню ефективної комунікації між владою та соціальними групами, брати участь у виборах, формувати та відбирати політичних лідерів, забезпечувати політичну соціалізацію та інтеграцію суспільства.

На думку К. Байме «...політична партія виступає інституціональною спільністю громадян, взаємодія яких визначається ідеологією та внутрішньопартійною організацією з метою завоювати (шляхом виборів або іншими способами), утримувати та використовувати державну владу для реалізації інтересів певних груп» [1].

Партійний дискурс формує та нав'язує (із використанням м'яких технологій політичного впливу) моделі прийнятної поведінки, утворює простір партійних ідентичностей.

Перевага у дискурсивній площині дозволяє політичним партіям отримувати та утримувати політичну владу. За контроль над змістовним наповненням партійного дискурсу ведеться конкурентна політична боротьба, у якій використовуються різні ресурси політична влада, адміністративний тиск, правові та фінансові механізми, інформаційні послання й комунікативні технології (політична реклама, пропаганда та PR).

Партійний дискурс, у тому числі виражений у мас-медіа та комунікативних технологіях, функціонує у просторі політичних комунікацій. Через дискурсивні практики учасники політики визначають порядок денний суспільства, а політичні партії виступають в ролі ретрансляторів сенсів та цінностей, політичних ідей та ідеологій. У дискурсивній площині формуються образи політичної реальності, які згодом нав'язуються громадській думці.

Дослідженню партійного дискурсу в умовах інформаційного суспільства та визначенню того, яким чином партії презентують у партійному дискурсі інтереси соціальних груп та спільнот присвячено праці зарубіжних та вітчизняних науковців П. Бурд'є, Ю. Габермаса, Р. Дворкіна, Т. Ван Дейка, Д. Растоу, П. Шампаня, В. Бебіка, Б. Гагалюка, М. Головатого, А. Кройтора, Дж. Мейса, М. Михальченка, Г. Почепцова, А. Романюка, Ю. Шайгородського, Ю. Шведа, Ю. Якименка, Д. Яковлева, ін.

У партійному дискурсі в Україні перетинаються різноманітні бачення політичної реальності, які формуються політичними лідерами. При цьому, функціонування партійного дискурсу має свої особливості. Вони обумовлені уявленнями, ідеологіями, міфами та стереотипами щодо призначення політичних партій та покликання партійних лідерів — від служіння суспільному благу до поділу партій за ідеологічною ознакою. Кожна партія оцінює будь-яку політичну подію відповідно до власної ідеології, а її представники намагаються побачити ідеологічну складову навіть там, де її може і не бути. Зрештою, це перетворюється на ритуал: націоналісти мають говорити про національні проблеми, а соціалісти — про класову несправедливість.

У сучасних умовах ідеологічна складова поступається технологічній — використанню у політичній боротьбі рекламних та PR-технологій. У дискурсі політичних партій в Україні зберігається і потужна пропагандистська складова. Натомість, поступово партійний дискурс (у тому числі — внутрішньопартійний) стає джерелом формування публічного діалогу, а партії посідають місце посередника у діалозі між владними інститутами та громадянським суспільством, притаманне їм у демократичній політичній системі.

У цілому, розуміння процесу формування партійного дискурсу як невід'ємної складової партійної діяльності дозволяє виділити наступні його характеристики та особливості. По-перше, партійний дискурс постійно трансформується, він є відкритим та рухомих, бо знаходиться у взаємодії з іншими дискурсами (медійним, парламентським, дискурсом громадянського суспільства, ін.). По-друге, партійний дискурс виступає простором конкурентної боротьби та змагань за владу між представниками різних політичних партій з метою нав'язати суспільству власне бачення політичної реальності. По-третє, у партійному дискурсі мова йде артикуляцію значень, визначення політичного курсу та формування сенсу політики у конкуренції з альтернативними партійними програмами, заявами партійних спікерів, повідомлень для преси. Усе вищезазначене дозволяє інтерпретувати партійний дискурс як специфічний владний ресурс, який домінує в умовах становлення інформаційного суспільства та розвитку комунікативних технологій.

Таким чином, у партійному дискурсі інформаційної епохи переважають політичні технології (реклама та PR, агітація та пропаганда), спрямовані на здобуття підтримки виборців під час електоральних кампаній.

Список використаних джерел

1. Байме К. Політичні теорії сучасності / К. Байме; пер. з нім. М. Култаєвої, М. Бойченка. – К.: Стилос, 2008. – 396 с.